

S'ha d'emmotllar a les realitats la funció dels Sindicats Agrícoles

Seria inútil voler ocultar el malestar que està produint als medis agrícoles de les nostres comarques, l'aplicació de les disposicions que concentren en els Sindicats Agrícoles totes les operacions de compra-venda. Diferents vegades "LLIBERTAT" s'ha ocupat d'aquest problema amb l'esperança de què els desapassionats raonaments que feia, i que tots els que coneixen una mica de prop la vida de la nostra pagesia han de reconèixer que reflexen l'autèntica realitat, havien de determinar les rectificacions necessàries per a evitar que s'anés fent gran el mal. No ha estat així i avui, al fort de l'època de l'any en què major és l'activitat de contractació dels productes del camp, ens trobem en una situació que, —cal confessar-ho—, no és gens satisfactòria.

Els conflictes i topades s'amunteguen en proporció extraordinària. La gran majoria de conreadors se senten lligats contra la seva voluntat a una sèrie d'imposicions que moltes vegades constitueixen veritables atropells. Entre els nombrosos casos que coneixem podem citar el de les avellanes. L'agricultor que vol vendre-les al comerç de Reus les cobra immediatament entre 175 i 200 pessetes sac, mentre que el qui les porta al Sindicat no en rep més que 125, dient-li que més tard ja se li liquidarà al preu que decideixi la Federació. Naturalment l'agricultor, que en general via per convertir totalment en efectiu els seus productes prefereix efectuar l'operació al comerç i així s'explica que tots els dies hi hagin baralles als carrers de Reus entre els conductors de carretades d'avellanes i agents de la Federació de Sindicats.

D'altra banda sabem que abunden els pobles on les juntes del Sindicat Agrícol, comprenent que no és possible exigir el compliment rigi-d de determinades ordres de la Federació, adapten la seva actuació a les conveniències locals. Aquest fet, al nostre entendre, és la demostració més eloqüent de què cal regularitzar millor la funció dels Sindicats, puix ells mateixos assenyalen pràcticament el camí que solament s'obstaculitza a l'arribar a les Federacions Regionals i encara d'aquestes n'hi ha algunes com la III (Tarragona) que no deixen de fer-se ressò, en el possible, dels corrents que assenyalen els pobles.

L'error fonamental radica però en la desorbitada funció que s'ha assignat als Sindicats. Aquests, que ens sembla molt bé que estiguin organitzats oficialment, és llàstima que hagin d'ésser odiats pels agricultors per obligar-los-hi a omplir funcions superiors a les possibilitats del moment actual. La marxa per a prestigiar-los és una altra. Fer-los-hi complir solament aquells serveis que tinguin capacitat per a desenrotllar-los amb perfecció que vol dir també amb avantatge patent pel conreador. Forçar les coses més enllà d'això, que ningú ho dubti, és contraproduent, perjudicial i pertorbador. I com més temps es deixi transcorrer sense situar-se en aquesta qüestió, plenament de cara a les realitats, majors seran els estralls que al seu dia caldrà, inevitablement, corregir.

La veu del carrer

Ni emboscats ni privilegiats

Fa uns dies, que donant compliment el Decret del Govern de la República, referent a l'obligació que tenen tots els joves compresos entre els 18 i 20 anys, de presentar-se als exercicis d'educació pre-militar, han donat principi en aquesta capital als esmentats exercicis.

El motiu que ens impeleix a escriure aquest petit article, no és altre que el de combatre amb odi, els emboscats, privilegiats i demés fauna indesitjable, que amb llur conducta, conscientment o inconscientment no fan altre paper que el de pertorbador.

Es lògic i natural que al primer dia no haguéssim assistit gaires joves. (S'ha de tenir en compte que molts no pogueren assabentar-se de l'Ordre donada per l'Emissora local).

Es també lògic que al segon el nombre de joves, encara que lentament anés augmentant, tota vegada que la premsa local ja anunciava l'esmentada Ordre. I al tercer i al quart, és natural també que anés augmentant l'afluència d'alumnes, com ha succeït a Barcelona i altres comarques.

Però ara, ja al cinquè dia, observem que l'augment natural i explicable que sembla hagi de produir-se, resta estacionat.

No han acudit a la instrucció més de 150 o 200 joves. Ens sembla que els joves de Tarragona compresos entre els 18 i 20 anys, són més, molts més. Tal vegada una, dues, deu vegades més.

No volem discutir el nombre d'alumnes que tenen la sagrada obligació d'acudir als exercicis pre-militars. Tampoc el nombre dels que hi assisteixen. Ni el nombre dels que deixen d'assistir-hi.

Desitgem tan sols que el decret del Govern s'apliqui amb tota l'extensió de la paraula; amb rigidesa.

Ens sembla que son tan homes i fills de mare els que hi assistim com els que no. Tan homes i fills de mare els que cada dia amb la major bona fé no parem de trepitjar el terreny de l'avinguda de Catalunya, com els que es queden a fer companyia als llençols.

Si el Decret del Govern estableix l'OBLIGACIÓ, d'assistir tots els joves als exercicis d'educació pre-militar, sense crear diferències, ni privilegis: no és natural que TOTS, absolutament TOTS acudeixin als esmentats exercicis?

El company Martyn, del Comitè d'Instrucció Pre-militar a Catalunya, el 2on. dia, ens va fer una avenguda en tons patriòtics i antifeixistes, dient-nos, prometent-nos que no restaria cap embosc, cap jove sense acudir als exercicis pre-militars.

No és la nostra intenció discutir aquesta prometença del company Martyn, tota vegada que des d'ei moment en que ell així parla, senyal evident de que té poders legítims per a fer-ho.

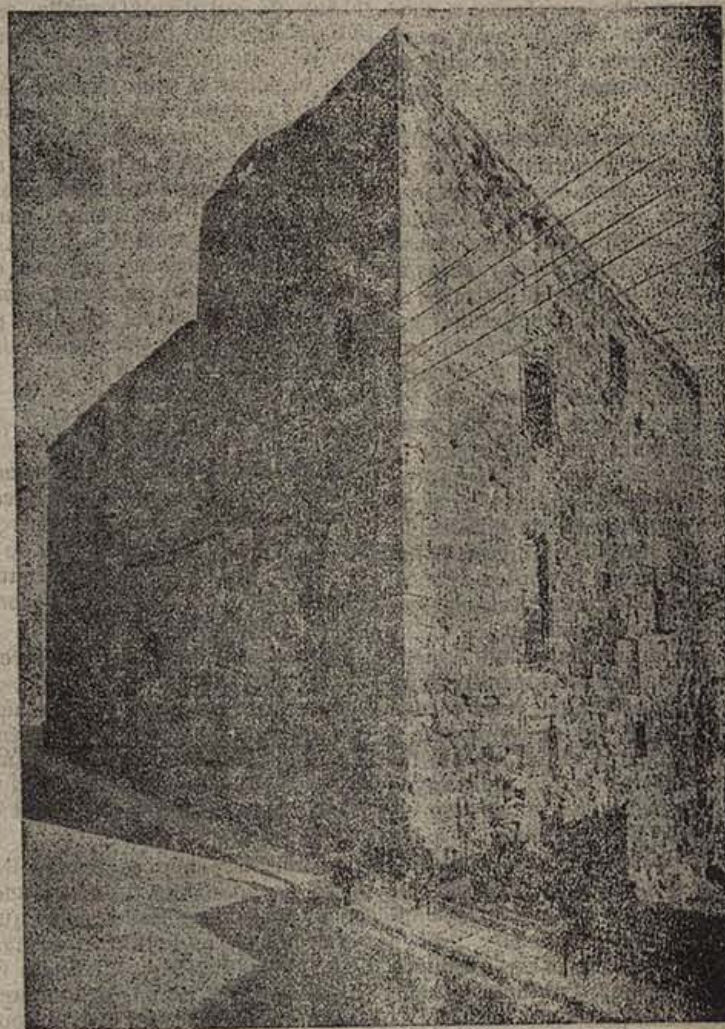
Però, el que sí, desitgem, és que aquesta obligació d'assistir a la instrucció es faci complir amb rigidesa i disciplina, amb mà de ferro si cal.

Quin efecte més desalentador per a nosaltres, que amb el major en-

(Passa a la tercera pàgina)

El proper dimarts sortirà el nostre Diari amb una sola pàgina. Repetidament hem justificat aquesta obligada mesura per la manca de paper. Tenim la seguretat que tots els nostres amics acceptaran el nou format que procurarem millorar amb les possibilitats que ens permeti el tamany del mateix.

"LLIBERTAT" agraeix per endavant la conformitat de tots els seus admiradors i cooperadors.

El Palau d'August! Aquestes pedres mil·lenàries, plenes d'història, encara sofreixen la vergonya d'haver d'ésser la presó de la nostra capital.

Per humanitat, per decència ciutadana, tolerarem que aquest edifici, d'un incalculable valor arqueològic, encara continui la seva miserable missió?

Què s'espera per a traslladar l'establiment penitenciari a un edifici més confortable?

Resum setmanal de la guerra

FRONT DE L'EST

A l'Alt Aragó l'activitat es sostingué durant els primers dies de la setmana amb pressió de l'enemic a la regió d'Orna però subsistint en general el progrés de les armes republicanes en direcció a Jaca. Després les abundants pluges que s'han produït han paralitzat les operacions continuament aquesta situació en el present moment.

També els aiguats han impedit tota activitat a les ribes de l'Ebre. Així als sectors de Zuera i Puebla d'Albortón on durant les darreres setmanes es mantenia viva la lluita resten actualment en completa calma.

Més al Sud, als voltants de Terol, s'han registrat petites operacions d'exploració realitzades per les nostres tropes les quals a la vegada segueixen hostilitzant el trànsit ferroviari d'aquella capital amb Calatayud i Saragossa.

FRONT DEL CENTRE

A la província de Guadalajara les tropes republicanes han realitzat algun moviment per la zona de Ledanea. Hi ha calma a Somosierra i Guadarrama.

A la Ciutat Universitària la lluita es caracteritza per l'explosió de mines i contramines d'una banda i altra. A altres sectors pròxims a Madrid solament es registra alguna acció isolada.

L'exèrcit republicà ha realitzat un nou progrés a la Cuesta de la Reina, avançant les nostres línies quelcom i rebutjant totes les temptatives de l'enemic per a recuperar el terreny perdut.

Se segueix sense novetats al Sud del Teix i a Extremadura.

FRONT DEL SUD

Al sector de Peñarroya els feixistes han intentat una vegada més

(Passa a la tercera pàgina)

Dos prelats que no són franquistes: Un català i un basc

Hendaia. — Acabada la campanya del Nord, la premsa del camp rebel espanyol es dedica a fer comentaris sobre el que representa una part i altra de les que actualment està dividida Espanya.

Un dels punts que més interès tenen els rebels a destacar és que de seixanta-una diòcesis que té Espanya solament els prelats de Tarragona i Vitòria han deixat de signar voluntàriament el manifest col·lectiu de l'episcopat.

Es tracta, en ambdós casos, de representants dels sentiments au-

tonomistes espanyols i, ja en èpoques passades, els dos prelats, per defensar certes prerrogatives de llurs pobles, foren perseguits per la monarquia espanyola. El cardenal Vidal i Barraquer, que es traslladà a Roma al començament de la rebel·lió, no ha fet cap manifestació a favor dels militars rebels. El prelat de Vitòria adhuc arribà a ésser presoner de falangistes i requetés, els quals tingueren la pretensió de fer-lo abjurar dels seus ideals nacionalistes bascos.

Antifeixista: "LLIBERTAT" és el teu diari

El procés de la lluita i la caiguda del front del Nord

Nota del Ministeri de Defensa Nacional

(Ve de la pàg. 4.)

haviem d'extenuar-se.

Es va temer que el bloqueig marítim —i aquesta era una de les esperances de Franco, reduís els asturians per la fam— però allí no faltaven els queviures. Encara que a costa de la pèrdua d'alguns vaixells que caigueren a poder de l'enemic, uns altres arribaren al Musel i a Avilés, amb queviures suficients per a l'Exèrcit de terra i la població civil.

Una altra temença consistia en l'esgotament de les municions. També aquestes no arribaven a faltar. Amb molta anterioritat al termini del seu possible esgotament, arribà a Gijón un vaixell amb municions abundants i a més amb armes automàtiques i artilleria anti-aèria.

Cal registrar pàgines de sublim herosme, com l'escrit al Pic de Benzú, per dues companyies que aguantaren en una sola jornada més de dotze furiosos atacs consecutius, precedits de preparacions artilleres, a càrrec de deu bateries de bombardeig aeris realitzats per trenta trimotors. En caure la tarda, l'enemic escalà, per fi, després de duríssim crebament, el Pic de Benzú, els seus dos-cents quaranta defensors eren cadàvers: ni un sol s'havia retirat. I altres unitats, en diversos combats, es comportaren amb valentia admirable, fins quedar també anihilats. D'haver estat aquesta la tònica general de les forces de terra, Astúries encara continuaria resistint.

Ara queden nuclis de miners armats, els quals, a les abruptes muntanyes del Sud, volen vendre cara les seves vides, no es rendeixen. I potser es registra allí el mateix fenomen registrat a les muntanyes de Galícia, a algunes zones muntanyenques d'Extremadura i a les serres de Huelva, on gents indòmites encara resisteixen, des del juliol del 1936, les quals fan la clàssica guerra de guerrilles.

Pel que respecta a la conducta de les dotacions d'alguns vaixells de guerra i el personal tot de l'aviació, ja se'ls féu, en nota anterior, el just esment honorífic.

Al precedent relat queden enunciades totes les dificultats d'ordre militar, que per a nosaltres tenia la lluita al Nord, dificultats nascudes d'un isolament fatal i de l'actitud de les nacions compromeses en el Pacte de No Intervenció, actitud més particularment perjudicial en aquell litoral.

Però essent aquestes les causes principals, no han de silenciar-se altres d'indole política, que han tingut també la seva influència en la marxa dels successos i que poden resumir-se així:

Primera. — Antagonismes polítics, terriblement perjudicials en aquestes circumstàncies i al qual corrosiu ha donat a denominar-se, amb gran justesa, "la sisena columna".

Segona. — Intromissions de la política en el comandament militar privant-lo de llibertat i crebant el seu prestigi i de vegades frustrant els seus plans. A una decisió política a la qual s'ha al·ludit abans, foren degudes les conseqüències més greus del desordenat repliegament de Santander.

Tercera. — Insuficient solidaritat entre les regions afectades per les lluites, tot deixant que mesquins ressentiments pobletans arribin a prendre carta de naturalesa en el propi exèrcit.

Quarta. — Desconeixement de la veritable naturalesa de les seves funcions per part de comissaris que, mitjançant ingerències intol-

rables, àdhuc anul·len ordres del comandament.

Cinquena. — Apartament de l'Exèrcit combatent del personal excessiu d'entre el mobilitzat, per tal de dedicar-lo a fins pseudo-industrials, auxiliars o burocràtics, el qual, en ésser incorporat a files, a última hora i en moments crítics, constitueix un destorb en lloc d'un reforç.

Sisena. — Conducta errònia de la reraguarda, consentint que cobri influència en ella l'enemic.

Setena. — Cultiu de recels injustificats en torn als comandaments sota la sospita que revessos inevitables siguin fruit de la traïció; i afany de substituir aquells, sense adonar-se que l'enorme complexitat d'una guerra moderna no permet eliminar la seva direcció tècnica, que forçosament han d'assumir els militars professionals, i ha de quedar reservada la política a la missió de traçar les línies generals de campanya, però sense immiscuir-se en l'execució dels plans.

La síntesi d'aquestes causes, com es veu, és la falta de comandament únic, la conveniència del qual proclamem tots, però que quasi ningú no respecta.

* * *

Heus ací, sincerament exposades i per a l'ensenyança en l'esdevenidor, tal com les veu el ministre de Defensa Nacional, les causes de l'ocorregut al Nord, que culminat en l'evacuació de Gijón i la consegüent pèrdua d'Astúries.

Quant als efectes, el ministre no vol ni pot amagar que l'ocorregut proporciona un considerable acreixement de les forces de l'enemic. Ara bé: les condicions de lluita en altres fronts no seran per a ell tan avantatjoses com ho han estat des d'Irún fins a Gijón.

Al territori que es manté lleial no hi ha solucions de continuació. No hi ha zones aïllades a les quals pugui abatre explotant el desavantatge de l'aïllament. L'aviació facciosa no podrà actuar a l'emparedat de la impunitat que per a ella representaven les minúscules forces aèries del Nord, mancades d'auxili i solament animades per un meravellós esperit de sacrifici. Aquí esperem, serens, les forces faccioses de terra, del mar i de l'aire, quan es presentin amb llurs ajudants estrangers.

Sabem que lluitem contra tres nacions i mitja. Coneixem el poder d'aquesta barreja; però coneixem també la vàlua del nostre exèrcit i la fermesa del jurament, que ens uneix a tots, de lluitar per la llibertat ciutadana i per la independència pàtria, mentre quedi un pam de terreny al nostre poder: en aquesta decisió increbentable radica el secret del nostre triomf.

PANORAMA DE LA GUERRA

Exemple immortal d'Astúries

Amb sensible retard hem rebut el Butlletí Desenal de la Secció d'Informació de l'Estat Major de l'Exèrcit de Terra, corresponent al dia 20. Tal com hem fet amb els anteriors, en reproduïm l'editorial, model de crítica objectiva de l'actuació d'ambdós exèrcits: el lleial i el facciós. Tot i que el primer apartat d'aquest article es refereix a l'epopeia asturiana, si bé no del tot extingida ja esgotada des del punt de vista militar, el reproduïm íntegrament per tal que els lectors constatin una vegada més com l'alt comandament en cap ocasió no ha deixat de jutjar amb la més absoluta imparcialitat la situació de la guerra al Nord.

Aviat farà dos mesos del dia en què les tropes italo-franquistes, sortint de les províncies de Santander i de Lleó i combinant llurs moviments amb les forces similars de l'Astúries Occidental, esgronades de Grado a El Escamplero, iniciaren la invasió de l'Astúries republicana. Durant totes aquestes setmanes els asturians i els elements bascos i santederins que escaparen de la copada de la Montaña per San Vicente de la Barquera, s'han batut en vuit fronts i han desenvolupat una resistència meravellosa. Quan escrivim aquestes línies segurament hauran reformat llur dispositiu estratègic per Orient des de l'Oest d'Arriondas, zona de Puerto Sucre, a l'Oest de Colunga, al litoral. Més al Sud i a la resta dels seus sectors no retrocediran a penes. Se segueix combatent prop de Tarna, i no han arribat a Belmonte els invasors ni han ocupat Trúbia, on la fàbrica d'armes continua en plena activitat, tot i estar sota el foc de l'enemic.

Prop de dos mesos per anar de Llana a les immediacions de Colunga i de Carreño a Arriondas... I cal saber que el repliegament a la costa no fou degut a la pressió dels adversaris, sinó a la necessitat d'impedir que aquests, aprofitant llurs avanços en direcció a Bornes, envoltessin el flanc dels batallons que resistien per la Riba del Baix Sella. Les posicions de San Pedro, Punta Atalaya, Berbes, etc., i les situades més al Sud, foren evacuades amb ordre perfecte, sense que s'abandonés un ferit ni una arma útil. Es combaté després a Colunga, que fou ocupada pels facciosos, i ja som gairebé a novembre. Comp taven els italo-franquistes amb entrar a Gijón per al dia de la Festa de la Raça. No esperaven, després de les seves fàcils victòries a Santander, degudes a múltiples factors, no tots d'ordre militar, certament, que Astúries els oposés tants i tan greus obstacles. Acostumats ja a guerrear a les muntanyes, car no fan a penes altra cosa des que per l'abril comencaren llur marxa sobre Bilbao, confiats en llur enorme superioritat material i en la fatalitat geogràfica, que impedeix als republicans socórrer l'exèrcit lleial que defensa Astúries, es prometeren triomfs ràpids i aparatosos, i els anunciaren amb gran ostentació. Aquests triomfs fàcils i aparatosos s'han canviat en una marxa lentíssima, penosíssima, molt sagnant, jalonada d'episodis terribles, on l'heroisme de la defensa brilla sobre la cruel violència de l'atac. Ja hem al·ludit en aquests comentaris desenallats alguns d'ells. Però no volem deixar de recollir de "Arriba España", de Pamplona, aquests paràgrafs d'una crònica del seu enviat especial al front asturià Son així:

"Després de diverses hores d'actuació artillera i d'aviació, els trenta 'roigs' i al tinent que els comandava calgué treure's d'una cova a cops de baioneta. Fins prop de deu metres d'ells arribaren els morets de la metralla amb les bombes de mà. El tinent i els trenta 'roigs' els reberen amb foc intensíssim. Allí quedaren els trenta-un cadàvers enmig d'un munt informe de cintes de metralladora i canons de fusell. I aquest cas no és un cas aïllat, és el fet de tots els dies i de tots els cims. Es la consigna roja, propagada pels comissaris polítics".

També volem reproduir aquests altres paràgrafs d'una correspondència publicada per "Diario Vasca": "No es cregui que l'enemic és lleial i que s'espanta i fuig davant la sola presència dels nostres soldats. Convé desvirtuar aquest mite de la covardia dels 'roigs'. Els dinamiters marxistes es baten a la desesperada i no cedeixen llurs posicions sino a força de perdre molta sang."

Italianis i franquistes i llurs assessors i auxiliars alemanys, veient que passen les setmanes sense que Astúries es rendeixi, intenten desmoralitzar la seva reraguarda per mitjà de l'aviació. Plouen les bombes explosives i incendiàries sobre les ciutats, viles i pobles. Sis-cents d'elles reduïren a un munt de runes fumejants la històrica i venerable Cangas de Onís, primera Cort reial de l'Espanya cristiana de la Reconquesta. Arriondas, Colunga, Villaviciosa, Gijón, Avilés, reben o reberen diàriament la tràgica visita dels trimotors de Hitler i Mussolini. S'enfondren llurs cases. Moren a dotzenes d'ancians, dones i infants. És la guerra totalitària, estil Guernica. La guerra totalitària, que no acaba d'estremir d'horror les democràcies europees, tan sensibles a l'espectacle dels bombardeigs aeris de Nanquín i de Xang-Hai. Astúries es va convertint en una vasta successió de ruïnes. I Europa calla...

Calla, mentre la propaganda facciosa pretén, vilment i falsament, llançar sobre els asturians la responsabilitat d'aquesta devastació horrible. Després de la tragèdia de Cangas, les ràdios de Franco acusaren els republicans d'haver calat foc a la població, abans d'evacuà-la. Era la repetició de la infame maniobra de Guernica. Aleshores Franco tingué la gosadia d'aformar que el Govern basc havia ordenat la destrucció de la famosa vila, capital espiritual d'Euscadi. No ho cregué ningú, ni cal dir-ho. Però trobà periodistes i periòdics prou miserables per a repetir aquesta falsedat i àdhuc per a comentar-la.

Els asturians, en llurs repliegaments, destrueixen tot el que pot ésser aprofitat militarment per l'enemic, com vies de comunicació, ponts, viaductes, estacions de ferrocarril, manufactures de material de guerra. Però mai no incendien o volen edificis habitats per gent pacífica. Anem llur terra amb tota llur ànima. I cada cop que es veuen obligats a cedir-ne un pam senten un dolor profund. Com, doncs, podrien lliurar-se a inútils destruccions? En canvi els italo-franquistes, condottiers mussolinians, reitres germànics, salvatges de l'Àfrica, apatxes del Tercer, escòria dels presidis peninsulars, no poden tenir escrúpols de cap mena. I destrocen i anihilen, per una banda perquè així se'ls ordena, i per l'altra, perquè així els impulsa llurs naturals instints...

Fins quan es prolongarà l'epopeia asturiana? Quins límits assolirà aquesta resistència sublim, sense precedents en la Història? L'encerclament s'estreny. Franco s'impacienta, perquè els seus imperiosos amos estrangers li donen pressa i s'estranyen que encara no hagi entrat a Gijón. Aranda declara cada dia als corresponents que l'operació decisiva, de resultat fulminant, va a començar. Però els asturians, casats amb la mort, fidels a la consigna de morir matant, no

es descoratgen ni desmoralitzen. Algunes defeccions d'ordre civil, degudes a la por més que a la traïció, foren castigades enèrgicament. Què esperen? No esperen res. Ni tan sols l'hivern gèlid, amb les seves borrasques, les seves neus i les seves boires. Ja digué González Peña que havien estripat l'almanac. Volen fer pagar a l'enemic tan cara l'empresa de conquerir Astúries, que, en donar-la per acabada, d'una manera o de l'altra, vencedor o vençut, hagi de confessar que s'equivocà en els seus càlculs. I volen també, amb llur magnífic sacrifici numantí, oferir als republicans de la resta d'Espanya un exemple immortal...

S'ha combatut i es combat al front d'Aragó, i més especialment prop de Saragossa i a la zona de Sabiñanigo. En aquest últim poble, de gran importància no solament per la seva posició, sinó pels elements fabrils que enclou, els rebels, per tal de salvar-lo, organitzaren una ofensiva a base de mòrtes i terribles, ofensiva que obtingué un petit avantatge parcial, aviat anul·lat pel nostre contraatac. Més al Sud hem pressionat amb infanteria, artilleria i tancs sobre Fuentes de Ebro, poble que tenim gairebé voltat i la guarnició del qual, reforçada, es defensa amb obstinació. A Fuentes de Ebro hi ha també mòrtes i alguns italians. A tot arreu trobem forces exòtiques i mercenàries, més que soldats de la nostra nacionalitat. I quan ens veiem davant ells comprovem que es baten sota estreta vigilància. No s'atreixeix el comandament rebel a deixar-los abandonats a ells mateixos, perquè aleshores ve allò que succeï a Casbas, a la vora del riu Gállego: que es rendeixen sense combatre...

La nostra aviació aragonesa ha demostrat aquests dies la seva evident superioritat sobre la contrària. La derrotà en diversos renyits combats aeris, i per últim bombardejà i incendià l'aeròdrom de Garrapinillos, destruint més de trenta aparells. El cop ha estat dur per a l'enemic. Per cert que en lloc d'acusar-lo sortí del pas amb una negativa visible, seguida de la relació d'una inventada pugna aviatòria on havíem perdut vint-i-cinc aparells...

La gesta de Garrapinillos prova l'enorme diferència que hi ha entre l'aviació facciosa i la nostra. Aquella s'escarnissa contra objectius no militars, destrueix, incendia i mata a ciutats i pobles molt allunyats de la línia de foc, assassina a la Barceloneta, al Grau de València, al carrer Corrida de Gijón, a la plaça d'Avilés, a Cangas, Colunga, Arriondas, Villaviciosa... La republicana ataca forces armades, combats en marxa, trinxeres, bateries, casernes i aeròdroms. Els seus avions són incapaces de tancar llurs Es creuen deshonrats de fer una mans amb sang de no combatents, cosa semblant. És veritat que són homes que lluiten per un ideal, mentre que llurs enemics són mercenaris que es contractaren per la paga i que prefereixen, a les accions arriscades, les expedicions fàcils, d'escàs o cap perill, contra localitats situades a molts quilòmetres de la zona de guerra. No és igual llançar bombes damunt d'un col·legi barceloní o d'una casa del Cabanyal, que afrontar la lluita amb un aeroplà de la República...

MANUEL PEDROL

Olls purs d'oliva
TARRAGONA

Cinema Teatre Tarragona

AVUI, DIUMENGE, DIA 31 D'OCTUBRE 1937

TARDA I NIT

UN PROGRAMA MONSTRE DE REESTRENES

La comèdia còmica arrevistada, interpretada per Jack Buchann i Lili Damita:

Los millones de Bremster

El noticiari d'actualitat "Laya":

Espana al dia núm. 14

"Laya films" presenta el film soviètic que ens reflexa una pàgina heroica de al revolució russa:

Els Marins de Cronstadt

La veu del carrer

Ni emboscats ni privilegiats

(Ve de la primera pàgina)

tusiasme i bona fé acudim cada dia joves, tal vegada 10 vegades més a la instrucció, al veure que molts dels que hi assistim, fan el "viu"! I quina vergonya, si és que encara ens hi resta una mica, la d'aquests individus, nomenem-los de moment "incontrolats", en veure's senyalats amb el dit d'un que compleix amb llur deure! Allà ells amb llur consciència i amb llur responsabilitat!

Les Autoritats militars competents deuen donar-se compte de la desmoralització que això pot produir entre els veritables antifeixistes.

Els que no acudeixen a l'instrucció pre-militar, fan conscient o inconscientment, el joc a l'enemic, deuen ésser tractats com a pertorbadors com a runis feixistes.

Prou per avui. Esperem amb serenitat i impaciència que s'obligarà a TOTS ELS JOVES COMPRESOS ENTRE ELS 18 i 20 ANYS, a acudir a la instrucció pre-militar, imposant castics severíssims als que no hi assisteixin. Per exemple, dur-los a un batalló disciplinari, com deia el company Martyn.

Així el dia que se'ns ordeni: Ataqueu, ens llençarem endavant amb furia i coratge, sense mirar enrera, perquè sabem que a reraguarda no hi hauran privilegiats ni emboscats de cap mena. I d'aquesta forma tots com un sol home, amb un sol anhel, —abatere el feixisme—, anirem endavant segurs i confiats, amb la mirada fixa vers un punt final: la victòria antifeixista, que és la victòria de la pau, de la justícia, i de la llibertat mundials.

JOSEP ROVIRA

(de les J. E. R. E. C.)

Resum setmanal de la guerra

(Ve de la primera pàgina)

fer retrocedir a les tropes republicanes dels llocs més avançats que ocupen als mateixos voltants d'aquella localitat, però les nostres tropes han rebutjat fàcilment l'atac.

Als sectors de Montoro, Villa del Río, Lopera i Porcuna solament tenen lloc alguns tiroteigs i canoneigs. Igual tònica de la lluita es manté a la part de Granada i a la zona costera se segueix sense notetat.

S.F.

A los refugiados del Norte

De Antonio Gutiérrez Alvarez, sargento del Batallón 135, 3.ª compañía, de guarnición en Santander, desea saber noticias su esposa Dolores García Gavín, domiciliada en Tarragona, calle de Léri-la, 6, 3.ª, 1.ª

AJUNTAMENT de TARRAGONA

TARGES DE RACIONAMENT

Es fa públic per a general coneixement, que a partir del dia primer del pròxim mes de novembre, es facilitarà a l'edifici de l'Ajuntament i al mateix lloc on s'entreguen les targes de racionament, unes fulles declaratòries que hauran d'omplir i signar tots els caps de casa de la població, amb expressió de totes les persones que hi visquin, essent aquest requisit indispensable per a poder obtenir la tarja de l'altra mes.

La falsetat o alteració maliciosa de les dades que es demanen serà castigada amb tot rigor, d'acord amb les disposicions vigents.

El termini durant el qual s'admiran aquestes declaracions finirà al dia 9 de novembre pròxim.

Tarragona, 28 d'octubre de 1937.

COL·LEGI D'AGENTS COMERCIALS U. G. T. — AVIS

Atenent el canvi d'horari, es posa en coneixement de tots els afiliats, que les hores de Secretaria, seran a partir del dia primer de novembre, les de 12 a 1 del matí, tots els dies feiners.

Al amteix temps es recorda a tots els afiliats l'obligació que tenen de passar a recollir els rebuts a la Secretaria núm. 5, de la Casa del Poble.

Tarragona, 27 d'octubre de 1937.

—El secretari.

A TOTS ELS SINDICATS QUE INTEGREN LA FEDERACIO DE SOCIETATS OBRERES DE LA U.G.T. DE TARRAGONA

Encareixem a tots els Sindicats de la nostra Federació, recomanant als seus afiliats posin la major atenció en la nota que la Junta de Junta de Defensa Passiva d'aquesta localitat ha inserit en la premsa del dia 29 de l'actual i feta pública per Ràdio. Aquesta Federació de d'acord amb el contingut de dita no Societats Obreres, està en absolut ta per trobar molt encertades les indicacions que en ella es fan i per consegüent la fa seva, esperant que els Sindicats procuraran el seu més estricte compliment prestant-li la més eficaç col·laboració per tractar-se de mesures que han de redundar en benefici de la població civil, ja que tenint refugiats segurs i suficients, tots ens sentirem emparats de les escames criminals del feixisme i per consegüent cessarà l'èxode de la població a les afores de la capital.

A treballar doncs, camarades, i no comenteu les hores que interviu. Després vindran les de descans i satisfacció. Tot esforç ens semblarà poc davant la magnitud de la victòria que serà nostra si posem en ella el major entusiasme.

NOTA DE L'ALCALDIA

Aquesta Alcaldia ha tingut a bé disposar que com l'any anterior, resti tancat el cementiri municipal durant els dies 1 i 2 de novembre pròxim, quedant per tant prohibides les visites durant els esmentats dies a dit lloc.

Tarragona, 30 d'octubre de 1937.

—L'alcalde accidental, J. Sagala.

Cinema Teatre Tarragona

DILLUNS, DIA PRIMER DE NOVEMBRE 1937

TARDA I NIT

MAGNE FESTIVAL ARTISTIC I CINEMATOGRAFIC organitzat pel Comitè Local del Socors Roig de Catalunya (S. R. L.), a profit dels Hospitals de Sang, d'aquesta ciutat:

Primer. Reestrena del film soviètic, que ens presenta la dona russa, en la guerra i en la revolució:

Les tres amigues

Segon. Presentació de l'Espectacle CAPITOLIO, integrat per 12 grans artistes, acompanyats per l'Orquestra del Teatre.

RAQUEL Y SOOLE'S, exèntics musicals. — TRINITARIA Y TEODORO CASTRO, Cançons flamenques a la guitarra. — PARENO-CERECEDA, Atracció mexicanad'estils. — CUADRO CEBOLLERO, Cançons i balls aragonesos.

NOTA IMPORTANT. — Si per manca de fluid elèctric o bé per altres causes estranyes a la voluntat d'aquest Control, calgués suspendre l'espectacle ja començat, el públic no tindrà dret a cap mena de reclamació.

ANTIFEIXISTES: Recordeu-vos dels ferits, que així ajudareu a guanyar la guerra.

PREUS POPULARS

ENLLAÇ MATRIMONIAL

Ahir s'efectuà l'enllaç del conegut esportiu Antoni Alegret amb la senyoreta Pilar Casaprima. Desitgem a la nova parella molta felicitat.

DELEGACIO D'HISENDA

El senyor delegat d'Hisenda ha assenyalat per al dia primer de novembre els següents pagaments:

	Pessetes
Cap de Telègrafs	698'80
Francesc Vila.	11.416'10
J. Fernández.	72.894'72
Q. Maicas.	13.296'57
Francesc Sureda.	25.165'31
J. Abril.	13.817'09
V. Ruiz.	2.357'50
Pau Delclós	9.908'19
A. Porta.	7.916'25
J. Molas.	9.624'95
Josep Miquel P.	2.651'67
Hilari López.	280'—
A. Roca.	1.861'02
Maria Antònia López.	4.235'26
Pilar de la Torre	861'25
Joan Nogués	201'04
Elisa Panameño.	10.901'76
P. López Brea.	475'—
V. P. Muñoz.	2.890'—
Antoni Ridallo.	3.114'19
L. Villarreal.	3.114'19
A. Ruiz.	2.845'83

MOVIMENT DE LA POBLACIO

Nats

Josepa Veciana Bru.

Andreu Gondolbeu Virgili.

Defuncions

Dominga Martínez Molinero, López Pelàez, 13, de 84 anys.

Pere Sala Serra, Clínica Militar, de 24 anys.

Josep Hernández Costa, Hospital Militar, de 21 anys.

Matrimonis

Lluís Díaz García amb Manuela Solano Muntané.

Ramon Sarlé Graell amb Carme Pené Dalmau.

Secció esportiva

FUTBOL

Avui novament jugaran en partit de desquit la popular "Penya Xamelo" i el Casal d'Esports (A.)

Avui l'esportiu està d'enhorabona, car se li brinda una magnífica oportunitat per a veure un gran partit de futbol. Els quips que s'afrontaran són els millors de la nostra ciutat, l'Amateur del Casal de Esports i la "Penya Xamelo".

El partit començarà a les tres de la tarda i els equips a les ordres d'un col·legiat de la localitat formàrà consegüent:

Casal d'Esports (A.) — Monguío, Aleu, Borràs, Menéndez, Aiguadé, Llopis, Benjamín, Leandro, Llimona, Miralles, i Marqués.

"Penya Xamelo". — Adserà, Pinto, Casanova, Rossell, Vinyeta, Centelles, Sorines, Mateu, Pérez, Fabregues i Lobo.

El temps

OBSERVACIONS METEOROLOGIQUES DE L'INSTITUT

Temperatura a l'ombra: màxima, 21; mínima, 13.

Baròmetre a 0 i al nivell de la mar: A les 8 h., 754'5; a les 18, 756'9.

Direcció del vent: A les 8 h., NNE.; a les 18, W.

Estat del cel: A les 8 h., quasi tapat; a les 18, id.

Classes de núvols: A les 8 h., C. Nbs.; a les 18, St. Cú. A. Cú.

Evaporació: En les 24 h., 3.

Pluja recollida: En les 24 h., 0.

Humitat relativa: A les 8 h., 91; a les 18, 78.

Sugrañes, impressor. — Tarragona

Loteria de Nadal

El primer premi d'aquest sortelg és d'un milió cinc-centes mil pessetes i els dèclms posats a la venda costen vint-i-cinc pessetes. Els favorecuts amb aquest premi percebran per cada peseta esmerçada, sis mil pessetes!

El procés de la lluita i la caiguda del front del Nord

Nota del Ministeri de Defensa Nacional

València, 29. — Al Ministeri de Defensa Nacional han facilitat aquesta nit la següent nota:

"El ministre de Defensa Nacional, en fer públic dies enrera que Gijón havia estat evacuat, va prometre que quan tingués els informes necessaris, posaria en coneixement de l'opinió pública tot el que acabava de passar a Astúries, i que exposaria les seves causes i efectes.

CAFÉS CARACAS

ELS MÉS AROMÀTICS

Garcia Hernandez, 8 Tel. 1487

Per tal de complir aquesta promesa, es redacta aquesta nota.

L'isolament en què en el mateix instant d'esclatar la subversió quedà el Nord en relació amb la resta del territori lleial, feia difícilíssima la seva defensa per la impossibilitat d'acudir-hi amb tots els elements necessaris de socors.

En poder de l'enemic la Base Naval d'El Ferrol, l'actuació de la nostra flota al Cantàbric estava plena de riscos, ja que li mancava el punt de suport convenient per a tots els vaixells i en absolut indispensable per a les grans unitats.

Amb tot, s'afrontaren aquests perills, i hi foren enviats el setembre del 1936 gairebé tots els nostres vaixells de guerra, dels quals hagueren de quedar allí alguns en servei permanent, i tornaren els restants a la Mediterrània, on tenien la seva única base Cartagena, a fi de protegir l'arribada dels vaixells que es dirigien als ports d'aquest litoral amb armes i proveïments, proveïments que, de no fer-ho així, haurien pogut ésser interromputs per vaixells facciosos, incrementats aleshores amb el creuer "Canarias", de l'acabament de les obres del qual a l'Arsenal d'El Ferrol, on es construïa, s'encarregaren tècnics alemanys, els quals posteriorment construïren i artillaren el "Baleares".

En perdre's Irún, començà l'esqueixament del Nord. No es perdé Irún per manca de braó en llurs defenses. Tan heroics milicians hagueren d'abandonar la republicaníssima ciutat quan quedaren mancats

per complet de municions. Irún passà així a ésser punt inicial de l'assentament d'Alemanya i Itàlia al Nord d'Espanya, desitjosos no solament d'explotar la nostra nació, sinó d'ocupar posicions amenaçadores per a França en la seva frontera meridional.

Mentrestant, a l'altre costat del Bidasoa, a uns centenars de metres (gairebé a la vista dels valents guipuscoans que regaven amb llur sang les muntanyes frontereres, estaven detinguts quantiosos carregaments de municions. Amb què part d'aquests carregaments haguessin atravesat el pont internacional, Irún no hauria socorrib i segurament hauria estat molt distint el curs de la guerra al Nord. Impedí el pas de municions la "no intervenció", la qual en els qui la iniciaren de bona fe i es senten amics d'Espanya, constitueix l'error més gran i la torpidud major que pot registrar la història internacional, essent per part d'altres una vilt raveta per tal d'asfixiar la República o realitzar llur desig de veure Espanya arruinada mitjançant la perllongació indefinida d'un

CAMISES CORBATES

darreres novetats

= ALSINA =

CAMISER

na lluita que, d'haver-se proporcionat al Govern legítim l'armament que necessitava, s'hauria extingit abans de finalitzar l'any 1936. La mateixa penúria de municions i idèntica escassetat d'armaments, originà seguidament l'enderrocament de Guipúscoa. Aquells lluitadors no tenien altres armes que les que pogueren arrabassar als militars facciosos, en vèncer-los en llurs pròpies casernes. Mentre per a nosaltres estava tancada hermèticament la frontera, començava a aparèixer al camp rebel material moderníssim aportat per Itàlia i Alemanya, armes automàtiques, tancs, avions...

Després fou Biscaia el teatre de la guerra. Els col·laboradors estrangers de l'enemic, reforçaven aquest amb grans munts de material, increïble pel seu volum, i amb homes

enquadrats en unitats militars, sota banderes estrangeres. L'atac prenia ja a les clares el seu evident caràcter d'invasió. Els embuts es deixaven per a les sarcàstiques comèdies de Londres. Cap guerra no ha conegut tan en la seva plenitud la barbarie, arma de tota lluita armada, com la que va començar a desencadenar-se a les estribacions del macis muntanyenc del Gorbea, on divideixen les províncies d'Alava i Biscaia. Una ona de metralla i foc anà arrasant totes les valls i muntanyes fins a les portes de Bilbao. Allí, als cims d'Arcanda, també escenari de lluita sangant durant les guerres civils del segle XIX, es lluraren els últims acarnissats combats per a contenir l'enemic, que anhelava la conquesta de Bilbao.

Biscaia no podia defensar-se sense aviació en proporcions suficients per a fer front a la qual no solament acrobilava les línies lleials, sinó que, realitzant incursions per la rera, destruïa sense pietat pobles pacífics com Durango, Guernica, molt allunyats dels llocs de lluita.

Però els avions defensius —els caces— manquen de radi d'acció suficient per a arribar en vol directe des dels aeròdroms de la resta del territori lleial, i enviar avions de bombardeig sense la protecció d'aquells era exposar-los que a l'aire o a terra els desféssim impunement l'e

EL DR. JAUME SENTÍS ANFRONS

ha traslladat provisionalment el seu despatx a la Rambla Pau Iglesias, 19, pral. — Telèfon 1180.

nemic. Els avions defensius capaços d'impedir l'acció terrible dels aparells facciosos sobre Bilbao, podien traslladar-se fent escala en territori francès. Alguns minuts d'estacionament dels nostres avions a França i uns bidons de gasolina, n'hi havia prou per a la salvació de Bilbao. Ho vàrem intentar per dues vegades, però les dues vegades es tallà el pas a França a les nostres esquadretes protectores. Així ho exigia el pacte de No Intervenció, que, amb tot, no impedia que cada dia sortissin d'Alemanya i entressin en volt durant la nit sobre terres de França, els "Junkers" encarregats de destruir Biscaia, convertint en brases els boscos i en runes les seves viles i pobles.

A la desesperada, i sentint tot el risc que entranyava l'empresa, decidírem la tramesa d'avions de caça en vol directe, sobre prop de

quatre-cents quilòmetres de territori enemic. Era suficient amb què de qualsevol punt d'aquest, sortís una esquadreta facciosa, per tal que l'expedició es convertís en catàstrofe, puix que encara victoriosos els nostres aviadors en el combat, que se'ls oferís, els minuts que invertissin en la lluita, eren insuficients perquè, esgotada l'autonomia de vol, no poguessin arribar a Biscaia i caiguessin amb els seus aparells a poder dels rebels. Fou

L'ofensiva empresa aquells dies a les proximitats de Madrid (una de les quatre ofensives que hem realitzat aquest estiu al Centre i l'Est, amb el disseny principal de descongestionar el Nord), continuà l'enemic i l'obligà a desplaçar fins a la serra del Gudarrama contingents considerables de les seves forces de terra i bona part de la seva aviació.

Aquesta ofensiva nostra obri la treva d'un mes per tal que es reorganitzés l'Exèrcit del Nord que estava íntegrament, puix que totes les tropes del País Basc s'havien replegat a la muntanya.

A Santander no adquirí la resistència tot el vigor que cabia esperar i el replegament en direcció a Astúries, que el Govern tenia ordenat quan concorressin determinades circumstàncies, no s'efectuà en el moment indicat ni en la forma prevista, a causa de fets polítics que hauran d'ésser escrupolosament aclarits.

Quan començà l'atac contra Astúries, el Consell interprovincial que allí funcionava amb caràcter administratiu, assumí, per pròpia decisió, tota classe de facultats polítiques i militars.

J. MARCA RIBAS

Màquines d'escriure. — Re-construcció. — Reparació. — Abonaments
Durruti (Unió), 17, entresol.
Telèfon 1882

La manera com es féu el replegament a Santander, privà a Astúries de reserves que, donada la intensitat de l'atac enemic, li eren indispensables per al rellevament de forces que, en la lluita continu

(Passa a la pàg. 2.º)

Magatzems "LAS BALEARES"

Gran assortit en caçadores, sabates i tota classe de gèneres

Rambla 14 d'abril, 47

Telèfon 1383

TARRAGONA

El Dr. J. Tarrés

PARTS I MALALTIES DE LA DONA

Consultori al carrer

Durruti (Unió), 2, pral. —

Telèfon 1783

VISITA DE 10 A 12

equivat aquest risc, però no se'n pogué eludir un altre: el que els nostres joves pilots de caça, educats per al combat en què són mestres, però no preparats per a la navegació, es desorientessin. Alguns anaren a aterrar a França. Aquesta vegada, el compromís de la No Intervenció es traduí en major rigor per a nosaltres; foren detinguts els aviadors i no foren tornats els aparells. Mancats nosaltres d'aquest auxili, es perdé Bilbao. El coratge heroic dels nostres lluitadors, anà perdent força en la retirada per les encartacions en direcció a Santander; la resistència esgotant, fins gairebé ésser nul·la; l'enemic avançava sense obstacles.

Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya

Delegació de Tarragona

El Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, i, en nom seu, la Delegació de Tarragona, fa evinent al poble que per causes alienes a la seva voluntat es veu obligada a perllongar fins al 21 de novembre proper, el sorteig de la Rota benèfica anunciat pel dia 21 del corrent.

Al propi temps comunica que a partir del proper dia 1 de novembre restarà oberta l'exposició de premis en el seu local de la Rambla del 14 d'abril, 10, baixos.

El que es fa públic per a coneixement de tothom.

Tarragona, 13 d'octubre del 1937.

MOSTELLE

Suc de raïm sense fermentar. Indicadíssim per a malalts, convalescents, parturients i nens.

De venda a les farmàcies i drogueries.

Rafael Escofet - TARRAGONA